

R.P. Richardi Lyncei ... Vniversa Philosophia Scholastica

Complectens Metaphysicam, id est, Scientiam de Ente incorporeo, seu
transnaturali

Lynch, Richard

Lvgdvni, 1654

III. Distinctio formalis graduum posteriori explicata modo confutatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95247](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95247)

nem : at ratio entis reperta in Deo ad creaturas contracta esset finita , corruptibilis , & creata : ergo si potest contrahi per differentias creatas finita , corruptibilis , & creata esse poterit , ac proinde imperfecta eius more , quo nos sumus . Quod autem attinet ad essentiam diuinam , & personalitates , certo certius est , eas non posse separari , aut vsquam distinctas inueniri : Nec valet , si qui Scotistarum respondeant , posse per se loquendo , & si essentia diuina , & personalitates non essent infinitæ , & entia à se , adeoque nulli mutationi subiecta : siquidem hæc euasio præclusa superius est tractat. 2. capitulo primò , in impugnatione sextæ sententiæ circa naturam identitatis , & distinctionis.

17 Præterea Dens admissa ea distinctione ex natura rei , siue modali inter essentiam , & relationes , mutationis capax foret : Modus enim creatus rem immutat , cuius est modus , cum tamen ab ea tantum ex natura rei distinguatur : ergo quælibet diuinarum relationum eius mutabit essentiam , esto ab illa non realiter absolute , sed solum ex natura rei , seu modaliter distinguatur : antecedens vbiatur primò : quoniam intellectio , & volitio nostra tamen iuxta non paucos modi sunt , intellectum , & voluntatem immutat , alias in creatis dari posset mysterium diuinæ libertatis , præferimus , si homo ex tota æternitate esset à Deo productus , & ante omne temporis initium liberè operaretur : secundò ad homines , vt aiunt , quia aliqui omnis mutatio localis de medio tolleretur , siquidem vbiatio modus est ex eorum sententia , quibuscum disceptamus : Tertio , quia alias subsistentia , quæ communiter modus asseritur , naturam non immutaret , & sic aliquid fieri posset homo , verbi gratia , aut aliud suppositum sine mutatione sui . Tandem , eiusmodi distinctionem ex natura rei , siue modalem admittere non posse in Deo suadet , quoniam aliqui in Deo compositio vera , & propria deberet admitti : qua ratione exploratum est , hominem v. g. simpliciter componi ex natura , & subsistentia modali , hac semel concessa.

C A P V T III.

Distinctio formalis graduum posteriori explicata modo consutatur.

18 Videlicet prout est cum omnimoda inseparabilitate graduum coniuncta . Etenim , eius auctores id agunt , & hoc saxum continuò voluunt , vt illam non esse distinctionem realem conuincant : & iure quidem merito : eam enim admittunt inter naturam , & personalitates diuinas , quas tamen realis distinctio interesse nequit vt fide Sanctum . Quod autem in cassum laborent , & in distinctionem realem , vel inuiti recidant , hac ratione ostendo : Distinctio illa ex natura rei est vera , ac propria distinctio , daturque à parte rei ante omne opus intellectus : vtrumque aduersarij concedunt : distinctio ergo realis debet esse ; non secus , ac Petrus , est homo realis , quoniam homo est verè , & propriè , nec non etiam à parte rei , & ante omnem mentis fictionem : cum tamen chimæra , verbi gratia , homoleo , aut homocentaurus , non sit realis homo , quia ante omnem operationem intellectus homo non est ; contra vero imago hominis ea de causa non sit realis homo , quoniam , esto à parte rei , & ante rationis vllum

R. P. Richardi Lyncei, Philosoph. Tom. III.

opus , fictionemue , tamen non propriè , sed secundum quid homo est . Duæ ergo conditiones oppidò necessariae sunt , vt quidpiam tale realiter , siue hoc aliquid reale dicatur : quæ cum ambæ in distinctionem ex natura rei concurrant , non video , cur illa realis distinctionis rationem , & appellationem non subeat.

Confirmatur primò : Quæuis creatura ! & Angelus , ne dicam formica , infinitè distat à primo ente reali Deo optimo maximo : At nihilominus , quæuis est ens reale , & in hoc conceptu , cum Deo conuenit , quia nimirum est verum , propriumque ens , idque re ipsa , & scotim à quauis fictione mentis . Pari ergo ratione distinctio illa ex natura rei quantolibet intervallo distat à distinctione reali summa , erit tamen ipsa distinctio realis eo ipso , quòd distinctio vera , ac propria sit , & ante intellectum detur in rebus.

Confirmatur secundò : distinctio modalis est realis distinctio , vt ij , quibuscum lis est , admittunt , vtque , vel ex eo liquet , quòd ad realem , veramque compositionem sufficiat , vt capite præterito expendebam : Atqui distinctio modalis de eorundem sententia est infra summam distinctionem realem ; imò iuxta Fomsecam , inter eam , & distinctionem realem summam alia quædam media interiacet . Quamuis ergo distinctio ex natura rei sit infra distinctionem modalem , realis tamen distinctio erit , vbi vera , propria , atque à parte rei existens sit ; solumque in eo discrepauit à distinctione modali , quòd vna sit maior , alia minor , non tamen in eo , quòd altera realis sit , secus altera.

Tandem confirmatur . Similitudo generica in ratione animalis longè minor est similitudine specifica in ratione hominis , & similitudo generalissima in ratione substantiæ est multò , multoque minor similitudine generali in ratione animalis , & similitudo omnium suprema in ratione entis est infra similitudinem in ratione substantiæ , eaque minor . Sed hæc similitudinum inæqualitas haud obstat , quominus earum quælibet stricta , ac realis similitudo sit , substantia enim realiter similis est accidenti in ratione entis , & animal in animalibus in ratione substantiæ , sicut homo realiter similis est equo in ratione animalis : in eundem ergo modum distinctio ex natura rei , vbi vera , propria sit & à parte rei reperitur , realis distinctio erit , quantumcunque sit distinctioni reali absolute , ac reali modali inæqualis.

Hæc disputata sumo contra Scotistas non paucos , qui nullatenus admittunt distinctionem ex natura rei cum inseparabilitate graduum coniunctam (de qua sola in præsentia) esse , aut vocari posse distinctionem realem . Aliqui tamen eius rationis non negant , eam distinctionem esse re vera realem , atque talem appellari potuisse , sed tamen id nominis applicatum esse ad significandum solam distinctionem summam , sicut etiam vocabulum distinctionis ex natura rei ad medium inter realem , & rationis denotandum adhibuitur est , ne videlicet ambæ non satis discerni possent intellectu , & consideratione nostra , si nominibus essent indiscretæ . Aduersus hos aliter est argumentandum , iis nimirum rationibus quibus supra vsi sumus contra priorè distinctionis formalis explicandæ modum : Nam talis distinctio graduum cum eorum omnimoda inseparabilitate coherens nequit non esse summa , ac tanta , quanta visitur inter Petrum , & Paulum , verbi gratia , contra quam eius Authores censent : Aut enim talis non est , quia non est inter rem , & rem :

B 3 aut

aut quia est inter extrema mutua inseparabilia : utraque autem ratio nullius est momenti, ut cap. præcedenti latè ostensum.

23 Rursus distinctio ex natura rei posteriori explicata modo oppugnatur : Quoniam ea, si detur in Deo, eiusque naturam, ac personalitates inter se pro eo, ac aduersarij contendunt, sanè non poterit Deus immunis esse à propria, ac vera compositione, contra, quàm definitum est in Concilio Rhemenfi contra Gilbertum Porretanum, & in Concilio Lateranenfi in capite firmiter & in capite. *Dammamus.* Sequelam ostendo : extrema inuicem communicata, & intrinsecè se se afficiunt, dummodo verè, ac propriè distinguantur, hoc ipso veram, propriamque compositionem efficiunt : aliàs, cur obsecro materia, & forma hominis veram, propriamque fortiuntur compositionem ? Sed natura, & personalitas Patris æterni, verbi gratia, verè, ac propriè distinguuntur iuxta hanc sententiam, & iuxta eandem communemque Catholicorum omnium intrinsecè se afficiunt, & mutuò communicantur : quid ni ergo veram, ac propriam compositionem sibi vendicent ?

24 Confirmatur, ac declaratur : Vbi est distinctio rationis, ibi est compositio rationis : & vbi distinctio realis, ibidem compositio realis : quæ duo, & per se dilucida sunt, & apud aduersarios in confesso : si ergo detur distinctio vera, propria, & actualis inter naturam, & personalitates diuinas, eaque à parte rei, & ante omnem intellectus operationem, negari non poterit in Deo compositio vera actualis, & propria ; quæque omnem mentis fictionem antecurrit. Quo autem nomine hæc compositio appellanda sit, & an physica, vel metaphysica, non laboro : Vbi enim eam veram, strictam, & actualem esse obtinuerit, exiguo deinde vestigio à Deo relegandam esse constabit, aduersus quam Patres, & Scripturæ definiunt.

25 Postremum alio ex capite reiiciendam à Deo esse distinctionem illam ex natura rei manifestè, nisi fallor, ostendo ; si prius tamen quædam præmiserit : Quorum primum sit, contradictoria virtualiter, non minùs repugnare, quàm contradictoria formaliter : nam assensus, & eius carentia diuinitus ad summum in eodem intellectu repugnant : sed assensus, & dissensus diuinitus etiam in eodem intellectu coniungi nequeunt, si, quod fert communior opinio, virtualiter contradicunt : ergo hæc oppositio, & repugnantia posterior tanta est, quanta prior, ac formalis.

26 Præmitto secundo, prædicata contradictoria virtualiter alia esse circa subiectum physicum, vel informationis, qualia censentur assensus, & dissensus : alia circa subiectum intentionale, & affirmationis, qualia sunt omnia distincta realiter ; sicut enim in eodem intellectu tanquam in subiecto physico assensus, & dissensus reperiri nequeunt etiam diuinitus (vel, si de assensu, & dissensu id neges, aliæ quidem formæ positionis Deo possibiles, ita esse impossibiles poterunt) sicut, inquam, hæc ita se habent ; ita de eodem subiecto metaphysico, siue intentionali, Petrus, verbi gratia, & Paulus, ne diuinitus quidem verè prædicari possunt : Et sicut assensus infert carentiam dissensus in eodem subiecto physico, ita Paulus negationem Petri de eodem subiecto intentionali.

27 Præmitto tertio, paternitatem, & filiationem diuinam virtualiter contradicere : siquidem realiter distinguuntur, non minùs, quàm Petrus, & Paulus. Præmitto quarto, de essentia diuina absque vlla distinctione formali intrinseca ex parte illius affirmari, & verificari prædicata contradictoria virtualiter, nimirum paternitatem, & filiationem : aut enim essentia diuina in plures formalitates insectilis est ex natura rei, & ita intentum habetur : aut ex natura rei diuidua est, ac scetilis ; & eadem est ratio : sume enim quamuis formalitatem essentia ex natura rei indiuisibilem, ea sanè cum filiatione, & paternitate realiter distinctis eadem erit, atque adeo prædicata virtualiter contradictoria lubibit.

28 Quibus constitutis in hunc modum distinctionem ex natura rei Deo neutiquam inesse suadeo. Non minùs repugnant de eodem subiecto prædicata contradictoria virtualiter, quàm contradictoria formaliter, ut ex primo constat præmisso : Sed de diuina essentia absque vlla distinctione ex natura rei in semetipsa prædicata virtualiter contradictoria verificantur, ut ex tertio, & quarto præmisso liquet. ergo etiam de essentia, & paternitate absque vlla inter eas distinctione ex natura rei prædicata formaliter contradictoria verificari poterunt, nimirum alteram communicari filio, alteram ei non communicari.

29 Confirmatur primo quoniam ideo diuina essentia relationibus realiter distinctis, & virtualiter contradicentibus, sine vlla tamen vera, & actuali distinctione identificatur ; quia est simpliciter infinita, defectu cuius infinitudinis in rebus creatis similis identitas repugnat, ut superius ostendimus : At complexum essentia, & paternitatis est infinitum : huius ergo infinitatis beneficio, & seorsim à quauis distinctione ex natura rei inter eiusmodi formalitates, ea subire poterunt prædicata contradictoria formaliter, qualia sunt communicari, & non communicari.

30 Confirmatur secundo : De collectione infinita durationum futurarum verificatur præterisse diuinitus, & non præterisse collectiue in aliquo instanti, quia de quauis duratione illius collectionis infinita in aliquo instanti verum erit dicere iam præterit, secus verò de omnibus collectiue sumptis : at de collectione finita durationum verificari nequit præterisse diuinitus in aliquo instanti, & non præterisse collectiue : eo enim ipso, quòd de quauis octo durationum in aliquo instanti verum sit dicere iam præterit, de tota collectione octo durationum in aliquo instanti verum erit dicere : iam præterit : circumscripta igitur omni distinctione formali intrinseca, siue ex natura rei, alia est ratio subiecti infiniti, alia finiti, quoad enuntiationem prædicatorum contradicentium, siue quoad affirmationem, & negationem : tametsi ergo essentia, & Paternitas ex natura rei distinctæ non sint, tamen altera communicari, siue identificari realiter, & altera non communicari poterit, eo, quòd utraque sit simpliciter infinita, quantumuis nulla res creata absque distinctione vera, & actuali id genus prædicata contradictoria (quidquid sit de aliis) tubire queat, nimirum, quia est finita.

31 Confirmatur tertio. Paternitas, circumscripta quauis distinctione ex natura rei ex parte illius se habente, merito solius infinitatis tribus personis collectiue sumptis æqualis est, illudque principium, totum est maius sua parte in diuinis enervat, cum tamen

tamen in rebus creatis, quia finita sunt, omnino teneat: similiter ergo essentia, & Paternitas absque vlla inter eas distinctione formali, ratione solius infinitatis ad contradictoria formaliter, qualia sunt communicari, & non communicari sese extendant, licet nulla res creata utpote finita absque vera, & formali multiplicatione, vel distinctione sui suscipere queat eiusmodi prædicata contradictoria.

32 Huic postremo argumento lucem adhibebunt nonnulla, quæ in contrarium obici possunt. Primum est Paternitatem, & Filiationem non esse prædicata contradictoria, quia circa quodvis subiectum non repugnant, essentiam videlicet, licet circa aliquod subiectum, nimirum Paternitatem opponantur, aut si maus, circa Filiationem: harum enim relationum neutra est vtraque, id est Paternitas simul, & Filiatio. Proinde essentia diuinæ prædicata virtualiter contradictoria non conuenient, ut arguebamus. Hac tamen obiectio facile repellitur: eadem enim ratione dicam, communicari, & non communicari haud esse prædicata contradictoria formaliter, quia circa quodvis subiectum non repugnant, videlicet essentiam, & Paternitatem omnino indistinctas formaliter, licet circa solam essentiam repugnent.

33 Obiicies secundò: essentia quantumvis infinita communicari, & non communicari nequit, nimirum, quia ex natura rei in semetipsa indistincta est: ergo essentia communicari, & Paternitas non communicari nequit, si ex natura rei indistincta sint, quantumvis sint infinita. Respondeo: essentia ratione suæ infinitatis cum relationibus realiter distinctis, & virtualiter contradictoriis identificari postulat; cum qua identitate minimè coheret, quod communicari, & non communicari possit: quæ ratio non militat in essentia, & Paternitate, seu Patre ex ambabus complexo, qui realiter distinctis identificari non postulat, atque adeò, quoad vnam formalitatem communicari, & quoad aliam non communicari poterit.

34 Obiicies tertio: Nequit communicari à parte rei vnum sine alio, vbi vnum, & aliud formaliter non reperitur: at in Patre quatenus ex essentia, & Paternitate coalescit, non datur vnum, & aliud formaliter iuxta nostram sententiam: vnum igitur prædicatum Patris sine alio non poterit Filio communicari. Respondeo concessa consequentia: nec enim illud contendimus, nec fide, aut ratione cogimur asserere, vnum prædicatum Patris à parte rei communicari, & aliud propriè tale non communicari, sed solùm essentiam communicari, & Paternitatem non communicari, quamuis vtraque sit non vnum, & aliud propriè, & ex natura rei prædicatum, sed potiùs ea ratione prorsus idem. Vel dic, in Patre dari vnum, & aliud prædicatum, sin minus formaliter, & ex natura rei, at saltem virtualiter; atque hoc satis esse, ut quadantenus communicetur, & sit quadantenus incommunicabilis.

35 Obiicies quarto: in nostra sententia, has propositiones: *Essentia communicatur: Paternitas non communicatur*, esse contradictorias, cum affirmet, & negent idem de eodem etiam formaliter; atque adeo duas contradictorias esse veras, quod tamen est manifestè falsum. Respondeo oppositio contradictoria est affirmatio, & negatio eiusdem de eodem etiam virtualiter: cum ergo Paternitas, & essentia diuina distinguantur virtualiter, non obstantè earum indistinctione formali, & ex natura rei præfatæ propositiones ab eis tanquam subiectis inchoantes neutriquam erunt contradictoria.

Tandem obiicies: Paternitas, & Filiatio diuina quantumvis realiter distinctæ non sunt prædicata contradictoria virtualiter: falso igitur principio nostrum innititur argumentum: antecedens suadetur, nam essentia diuina non solum ex natura rei non est distincta à seipsa, sed nec etiam virtualiter intinsecè, ut certo certius videtur: at esset virtualiter distincta à seipsa, si Paternitas, & Filiatio, quæ de ea dicuntur, essent prædicata yllatenus contradictoria: siquidem distinctio virtualis in aptitudine ad prædicata contradictoria consistit. Respondeo, aptitudinem ad sola prædicata contradictoria formaliter fortassis esse distinctionem virtualem: eam vero, quæ est ad virtualiter contradictoria, id est extrema realiter distincta esse quid eminentius omni distinctione virtuali, videlicet infinitatem: quo fit essentiam diuinam haud esse à seipsa virtualiter distinctam, tamen si Paternitas, & Filiatio, quæ de ea prædicantur, virtualiter contradicant. Respondeo secundò, nihil incommodi esse, si essentia diuina, & quævis etiam eius formalitas sit à seipsa virtualiter distincta vno sensu, & in ordine ad aliqua prædicata contradictoria, nimirum virtualiter talia, vbi alio sensu, & respectu habito ad alia prædicata contradictoria, nempe formalia, distinctionem virtualem procul habeat.

37 Duobus vltimis argumentis, quibus hoc cap. vsi sumus ad relegendam à Deo distinctionem ex natura rei, siue formalem prout posteriori modo explicatam, vti etiam possumus, & à fortiori, ut aiunt, ad illam ab eo reiiciendam prout priori est explicata modo, ac prout est cum separabilitate coniuncta: ita enim est vera, & actualis distinctio, omnique intellectus operatione anterior: & multò potiori iure, quàm quando inseparabilitatem extremorum, vel postulat, vel supponit.

C A P V T IV.

Potissimum pro distinctione formali graduum argumentum proponitur, ac dissoluitur.

38 ID nimirum, quod ex similitudine & dissimilitudine vnius, eiusdemque rei cum alia flos nostræ Iberniæ Scoros desumpsit. Eadem formalitas nequit esse similis, & dissimilis alteri, aliàs eadem formalitas esset similis, & non similis alteri, atque adeo prædicata contradictoria subiret, quod tamen est impossibile, & repugnans: at homo, v. g. est similis, & dissimilis equo, quæ animal, & quæ rationale: debet igitur in eo distingui duplex formalitas, quarum altera eum à parte rei assimilet equo, altera verò dissimilet, animalitas nimirum, & rationalitas. Quod argumentum crux ingeniorum meritis appellari potest: adeo plerisque torquet, omnesque in partes versat.

39 Nonnulli respondent, nullam substantiam similem, aut dissimilem secundum se esse, sed has denominationes qualitati immediatè competere, & ab ea in substantiam mediatè deriuari, quod censuisse videtur Aristot. 5. metaph. *Sicut vnitatis*, inquit, *in substantia facit idem, in quantitate aequale, ita quoque in qualitate facit simile*. Cum Aristotele Boëtius, & reliqui interpretes consentiunt. Quo posito, cum dicitur hominem esse similem, & dissimilem; in substantia hominis plures formalitates ex natura rei distinguendæ non sunt, cum ex denominationes in eius substantiam non cadant: solum ergo opposita illa prædicata arguunt in homine accidentia realiter distincta, quorum alia sint similia, alia verò sint dissimilia iis, quæ reperiuntur in equo.